

Kiinalaiset ja venäläiset rahaväärennökset

Seuraavista kolikoista on tehty kopioita:

1 penni 1864, 1865, 1870, 1882 ja 1884

2 penniä 1866

5 penniä 1870, 1892 ja 1910

10 penniä 1898

25 penniä 1865, 1867, 1868, 1869, 1871 ja 1876

50 penniä 1864, 1867(!), 1876, 1890

1 markka 1864, 1865, 1866, 1870

2 markkaa 1865, 1866, 1867, 1870, 1872, 1874, 1905, 1906, 1907 ja 1908

10 markkaa 1905

20 markkaa 1913

Näitä edellä listattuja tekeleitä on netissä runsaasti tarjolla parin dollarin kappalehintaan

Tärkeimmät työvälineet kopioiden ja väärenteiden havaitsemisessa ovat mielestäni

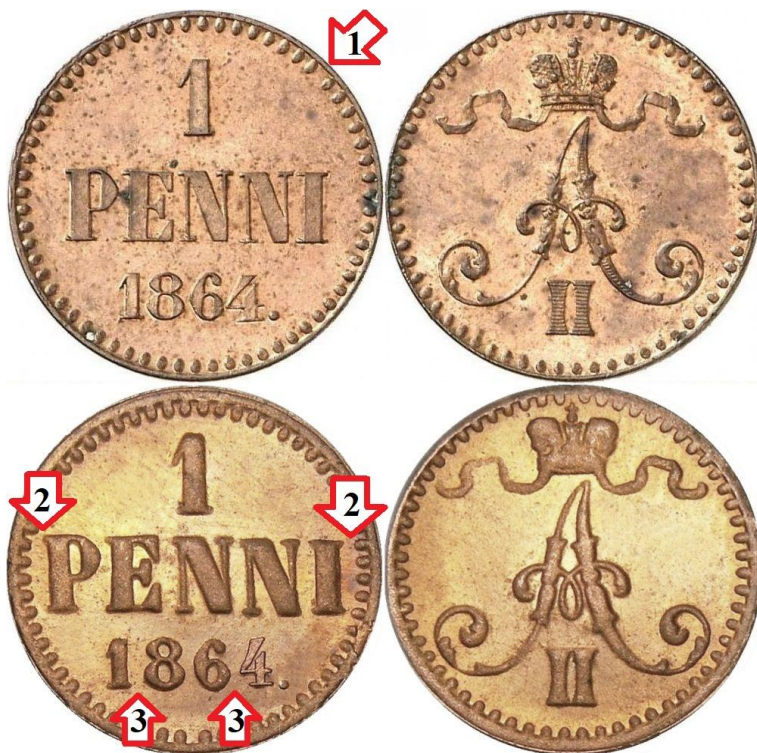
- hyvä luettelo (josta löytyvät rahan paino, halkaisija ym.)
- tarkkuusvaaka (sadasosagramman tarkkuus),
- mitta (sadasosamillin tarkkuus) ja usein myös
- magneetti.

Liittymällä paikalliseen kerhoon ja sitä kautta voi myös liittyä Numismaatikkoliittoon, sinulla on mahdollisuus kartoittaa ja lisätä tietojasi numismatiikasta.

Tietenkin aidot rahat tai ainakin niiden kuvat auttavat asiaa.

1 pennin kupariraha (aidon paino 1,28g ja halkaisija 15mm)

1 pennin kuparirahojen kopioiden pahin esimerkki on luonnollisesti vuoden 1864 raha, joka harvinaisuutensa takia on hyvin harvoin tarjolla ja kallis. Aluksi vertailua vuoden 1864 aidon ja väärän 1 pennin välillä. Kaikkien 1 pennin kuparirahojen selkeästi selvin ja tärkein tunnistustekijä on rahan paino. Aitojen 1 pennin kuparirahojen 1864 – 1917 normipaino on 1,28 grammaa $\pm 0,025$ g. Kiinan tekeleet ovat tätä merkittävästi painavampia, esimerkiksi vuosiluvulla 1864 varustettu tekele painaa 1,9 grammaa. Röntgenfluorometrianalyysien mukaan ovat kaikki kiinalaiset tekeleet 100% kuparia.

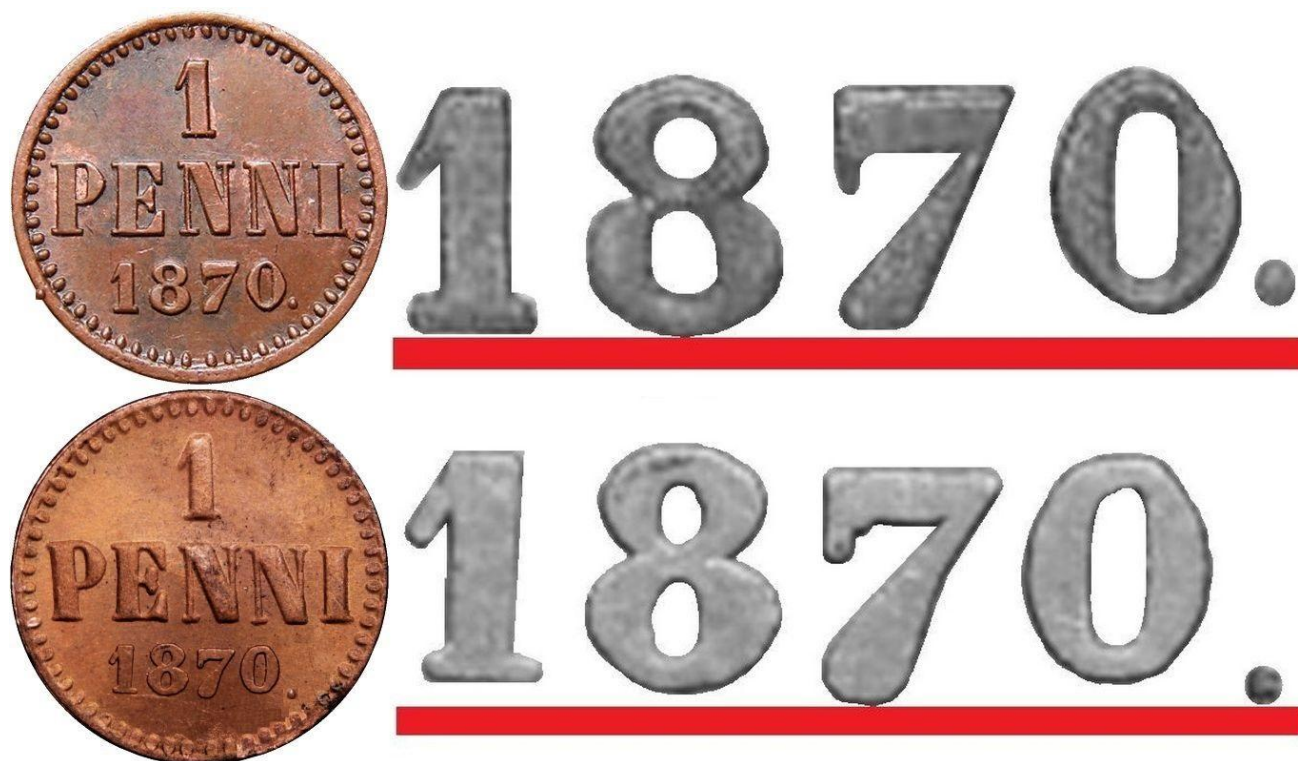
Kuva 1. Aito vuoden 1864 penni ylempänä, kopio alempana.

Klassinen virhe on arvopuolen helmireunan kello 13:30 kohdalla oleva aukko, joka Kiinan tekeleestä puuttuu (1). Toinen tunnistustekijä on sanan PENNI liian suuri koko, jonka huomaa tekstin ja reunan hyvin pienistä väleistä (2). Kolmas tunnistustekijä on vuosiluvun liian suuri leveys, minkä huomaa erityisesti numeroiden 1 ja 8 sekä 6 ja 4 suurista väleistä (3). Rahan mallina on kopioinnissa käytetty myöhempää mallin 1865 - 1871 suurempikirjaimista Aleksanteri II:n penniä.

Kuva 2. Vertailua 1 pennin Kiinan **kopioista 1864, 1865, 1870**. Selkeästi huomaa, että kopioijat ovat hyödyntäneet samaa meistipohjaa vain muuttaen vuosiluvun loppunumeroa.

Vuoden 1870 1 pennin kuparirahan kopio on varsin petollinen, ja sen erottaminen aidosta vaatii jo hieman tarkempaa tarkastelua. Kopion paino on noin 1,78 grammaa, eli on huomattavasti **normipainoa (1,28 grammaa)** enemmän. Väärennetyssä vuoden 1870 pennissä on arvopuolella selkeä virhe vuosiluvun numeroiden sommittelussa. Vuosiluvun numeron 7 ylä- ja alaosa ovat aidossa rahassa liki numeroiden 1 ja 8 tasolla ja lopun piste on selkeästi numeroiden 1, 8 ja 7 alatasoa ylempänä. Ero käy hyvin ilmi kuvan 3 punaisen havainneviivan avulla.

Kuva 3. Vuoden 1870 1 pennin kupariraha. Aito raha ylempänä, kopio alempana.

Vuosien 1882 ja 1884 väärennökset 1 pennin rahoista ovat muutoin kuin vuosilukujensa osalta täysin identtisiä. Kopiot ovat myös varsinkin arvopuoleltaan erittäin hyvin kopioituja, ja ainoat tunnistustekijät aitojen ja väärrien vuoden 1882 ja 1884 kuparipennien välillä löytyvät rahojen tunnuspuolilta. Myös painot poikkeavat aidoista. Aitojen 1 pennin kuparirahojen 1882 ja 1884 normipaino on **1,28 grammaa** $\pm$ 0,025g, mutta niistä tehdyt Kiinan kopiot painavat 1,67 – 1,68 grammaa.

Aluksi olivat kaikki tarjolle tulleet 1 pennin kiinalaiset kopiot varsin hyväkuntoisia, mikä auttoi tunnistamisessa, koska aitoja vuoden 1882 tai 1884 1 pennin kuparirahoja ei keräilymarkkinoilla kovin paljoa liiku hyväkuntoisina.

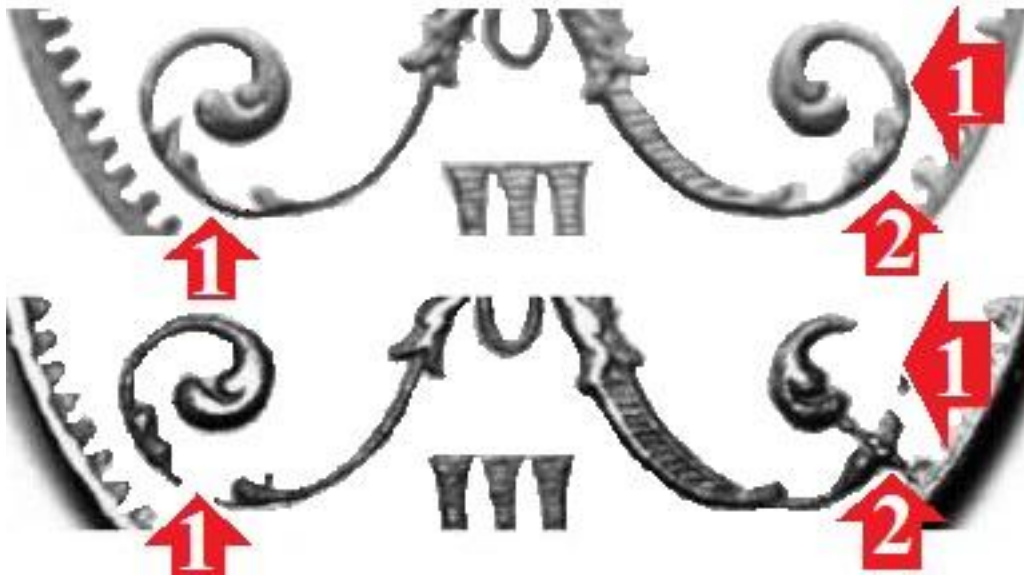
Kuva 4. Vuosien 1882 ja 1884 1 pennin ylinnä olevien aitojen hyväkuntoisten kuparirahojen vertailua alinna oleviin kiinalaisiin kopioihin.

Viime aikoina on markkinoille tullut paljon petollisempia ”vanhennettuja” kiinalaiskopioita, jotka ovatkin jo hankalampia erottaa aidoista, vaikkakin ovat samoilla meisteillä valmistettuja.

Kuva 5. Vuosien 1882 ja 1884 1 pennin ylinnä olevien aitojen tummuneiden kuparirahojen vertailua alinna oleviin kiinalaisiin kopioihin.

Huomatkaa molempien kaikkien kopiorahojen tunnuspuolen A:n oikean puoleisen kiemuran meistihalkeama. Tämä on sekä mainio tunnistustekijä että osoitus siitä, että tunnuspuolet on tehty samalla meistillä.

Kuva 6. 1 pennin rahojen aitojen ja kopioiden tunnuspuolen erot. **Ylinnä kuva aidon** rahan tunnuspuolen hallitsijan monogrammin A alaosasta, alinna kuva kopiorahoista.

Kuten kuvasta 6. käy selvästi ilmi:

- 1) monogrammin vasemman ja oikean kiemuran varret ovat kopioissa poikki.
- 2) Kopioissa on tunnuspuolella noin kello 16:30 kohdalla iso meistin halkeama, joka ulottuu oikean kiemuran kärkeen asti. Koska kiinalaiset kopioijat ovat käyttäneet mallina aitoa 1 pennin rahaa, on toki mahdollista, että voi löytyä myös aitoja rahoja, joissa em. virheet esiintyvät. Tällöin rahan paino kertoo sen, onko raha aito vai arvoton kopio.

5 pennin kuparirahat (aidon paino 6,4g ja halkaisija 25mm)

Ikävänä uutuutena on markkinoille tullut viime aikoina myös vuosien 1870, 1892 ja 1910 5 pennin rahojen kiinalaisia kopioita. Yhteinen nimittäjä kaikille tekeleille aitoihin verrattuna on se, että niin sanan PENNIÄ kirjaimet kuin vuosilukujen numerot ovat aitojen vastaavia heiveröisempiä ja epätarkempia.

Kuva 7. Aitojen ja väärin 5 pennin rahojen 1870, 1892 ja 1910 vertailua. Aidot ylimmä, tekeleet alinna. Tekeleistä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

Lähempi tarkastelu havainnollistaa 5-pennisten arvopuolten kirjainten ja numeroiden erot aitoihin verrattuna. On ilmeistä, että kaikki 5 pennin rahojen tekeleet on tehty samojen meistien kopioilla, joissa vain vuosiluku on muutettu. Kyseinen meisti pohjautuu rahatyypin nuorempaan malliin, jonka vuoksi ovat 5 pennin vuoden 1870 tekeleen arvo- ja tunnuspuolet aivan väärää tyyppiä, minkä huomaa erityisesti tekeleen kirjainten siroudesta alkuperäisiin verrattuna.

Kuva 8. Aitojen ja väärin 5 pennin rahojen 1870, 1892 ja 1910 arvopuolten tekstien ja vuosilukujen vertailua. Aidot ylinnä, tekeleet alinna. Huomatkaa tekeleiden kirjainten ja numeroiden heiveröisyys ja epätarkkuus aitoihin verrattuna.

10 pennin kupariraha 1898 (aidon paino 12,8g ja halkaisija 30mm)

Vuoden 1898 10 pennin rahan kopio on kyllä niin onneton, että se on suorastaan humoristinen. Onkin ilmeistä, että tekeleseppä on skaalannut 50 pennin tekeleen arvopuolen isommaksi ja muuttanut numeron 50 numeroksi 10 ja laittanut vuosiluvuksi 1898.

Kuva 9. Aidon ja väärän 10 pennin rahan 1898 vertailua. Aidot ylinnä, tekeleet alinna. Huomatkaa tekeleiden kirjainten ja numeroiden heiveröisyys ja epätarkkuus aitoihin verrattuna. Myös tekeleen tammenlehväseppä poikkeaa erittäin huomattavasti aidosta. Tekeleistä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

25 penniä hopeaa (aidon paino 1,27g ja halkaisija 16mm, hopeapitoisuus 750/1000)

25 pennin tekelerahojen kanssa ovat taasen Kiinan roskamaakarit olleet ahkerina, tuotantoon on otettu vuodet 1865, 1867, 1868, 1869, 1871 ja sokerina pohjalla 1876. Näidenkin osalta on varmin ja paras tunnistustekijä rahan paino. Aidot hopeiset 25-penniset painavat **1,27 grammaa**, mutta Kiinan tekeleiden paino on luokkaa 1,8 – 2,1 grammaa. Tämä suuri painoero selittyy ennen kaikkea sillä, että tekeleet ovat aitoja rahoja merkittävästi paksumpia. Tämä ero käy mainiosti ilmi kuvasta 10.

Kuva 10. Erot tekeleen ja aidon paksuudessa. **Tekele vasemmalla.**

Kuva 11. Kuvakavalkadi Kiinan tekele-25-pennisistä. Huomatkaa onneton laatu ja ylösalaisin oleva taustapuoli.

Kuva 12. Vertailua aitojen ja kopioitujen vuosien 1867 ja 1876 25 pennin rahojen välillä. Aidot ylempänä, tekeleet alla.

Kuva 13. Yksityiskohtaista vertailua vuoden 1876 aidon ja kopioidun 25 pennin rahan välillä. Aito ylempänä, tekele alla. Huomaa tekeleen leveä vuosiluku ja S-kirjaimen väärä paikka.

50 penniä hopeaa (aito 2,54g ja halkaisija 18,6mm, hopeapitoisuus 750/1000)

Hopeisia 50 pennin rahoja on niitä myöskin hieman kopioitu. Tiedossa ovat ainakin vuosien 1864, 1867, 1876 ja 1890 tekeleet. Ehkä näistä ainoa, joka voisi ansaita paikkansa kuriositeettikokoelmassa on vuoden 1867 tekele, koska tuona vuonna ei 50 pennin hopearahoja valmistettu ensinkään.

Kuva 14. Hupaisa tekele: 50 penniä 1867, arvopuoli.

Kuva 15. Vähemmän hupaisia 50 pennin **tekeleitä** vuosilta 1864, 1876 ja 1890 verrattuna aitoihin rahoihin. Aidot ylempänä, tekeleet alla. Kuvasta 15. huomaa helposti, että tällä kertaa ovat tekelemaakarit käyttäneet mallina 50 pennin rahaa rahapajan johtajan kirjaimella L, joka toistuu jokaisen tekeleen tunnuspuolella. Vuoden 1864 tekele on kaikilta osin pielessä - väärä arvopuolen kirjainten koko ja tyyli, väärä tunnuspuoli, väärä helmireuna molemmin puolin. Vuoden 1890 tekele on kutakuinkin kelvollinen, mutta itse raha ei ole edes aitona juuri minkään arvoinen.

Kuva 16. Osittaissuurennusvertailua aidon ja kopioidun vuoden 1876 50 pennin rahan yksityiskohdista. Aito yllä, tekele alinna. Tekeleen arvopuolen vuosiluvun numeron 7 jalka on suora ja tunnuspuolella on aidon S:n sijaan väärä rahapajan johtajan kirjain L.

1 markka hopeaa (aidon paino 5,18g ja halkaisija 24mm, hopeapitoisuus 868/1000)

1 markan hopearahojen osalta ovat Kiinan ovat tehneet kopiot vuosien 1864, 1865, 1866, 1867 ja 1870 rahoista.

Kuva 17. Aidot 1 markan rahat 1870 sekä Kiinan tekele. Ylinnä ns. ex. SNY kappale, keskellä ns. ex. KOP kappale ja alinna tekele. Tekeleen arvopuoli on mallia 1865-1867, johon on vain muutettu vuosiluku. Kiinnittäkää erityishuomiota tekeleen sanan MARKKA kirjainten kokoon ja sijaintiin reunalehvien suhteen. **Aidot painavat ex. SNY 5,18 g ja ex. KOP 5,01 g.** Tekele painaa 5,67 g, eli se on reilusti ylipainoinen.

Kuva 18. 1 markka 1864 ja 1865, aidot ylinnä, tekeleet alinna. Huomatkaa tekeleiden terävä ja jopa jäysteinen reuna.

Kuva 19. 1 markka 1866 ja 1867. Aidot ylinnä, tekeleet alinna. Huomatkaa tekeleiden terävä ja jopa jäysteinen reuna.

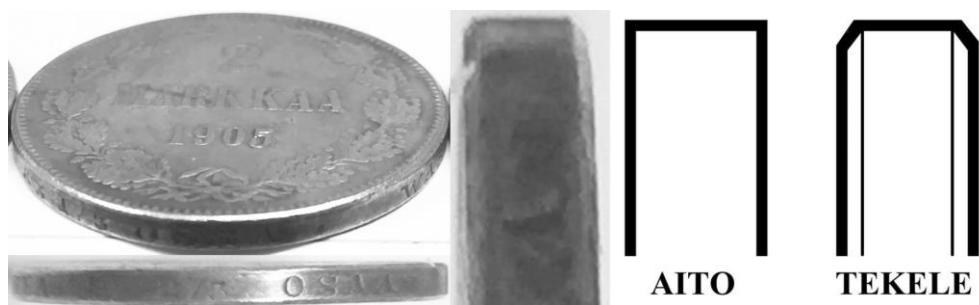
2 markkaa hopeaa (aito 10,36g ja halkaisija 27,5mm, hopeapitoisuus 868/1000)

2 markan hopearahat ovatkin sitten surullinen tarina – niistä on **JOKAISESTA** vuodesta tehty Kiinan tekele. Vielä vakavammaksi asian tekee se, että tekeleiden painot (10,07 g – 10,33 g) ovat hyvin lähellä

aitojen painoa (normipaino 10,36 g). Tekeleissä on myös varsin hyvin tehty reunakirjoitus, vaikkakin juuri reunan tekninen laatu on aitoja selvästi huonompi.

Kuva 20. Reunakirjoitusvertailua, **HUOM:** näissä kuvissa poikkeuksellisesti tekele on ylempänä. Huomaa kirjainten kokoero.

Kuva 21. Tekeleen reunan tarkastelua, huomata ikään kuin viilatut reunat. Aidoissa 2 markan rahoissa reuna on hyvin suorakulmainen.

Näiden tekeleiden osalta jää vuoden 1867 2 markan tekele tietysti kuriositeettina omaan arvoonsa, koska näitä rahoja ei kukaan voi uskoa aidoiksi.

Kuva 22. 2 markkaa 1867. Ylinnä aito uudemmallalla tunnuspuolella, keskellä aito vanhemmalla tunnuspuolella ja **alinna tekele** vanhemmalla tunnuspuolella.

Aidot 1 ja 2 markan rahat ovat 868/1000 hopeaa, mutta 2 markan tekeleiden 1865 – 1908 koostumukset ovat röntgenfluorometrianalyysien mukaan keskimäärin seuraavat: Cu 570-600/1000, Zn 360-370/1000, Ni 20-50/1000, Fe 2-12/1000 ja Ag 5-10/1000. Myös 25 pennin, 50 pennin ja 1 markan tekeleet ovat tätä samaa “laatua”.

Kuva 23. 2 markkaa 1865 ja 1866, aidot ylempänä, tekeleet alinna. Vuoden 1866 tekeleen vuosiluvun viimeinen 6 on selkeä, kun se aidossa on miltei poikkeuksetta kaiverrettu 5:n päälle.

Kuva 24. 2 markkaa 1870 ja 1872, aidot ylempänä, tekeleet alinna. Vuoden 1870 tekele arvo- ja tunnuspuolet ovat väärää tyyppiä ja vuoden 1872 tekeleen tunnuspuoli on väärää tyyppiä.

Kuva 25. 2 markkaa 1874 ja 1905, aidot ylempänä, tekeleet alinna. Vuoden 1874 tekeleen tunnuspuoli on väärän tyyppinen. Vuoden 1905 tekeleen vuosiluvun numero 5 on liian alhaalla.

Kuva 26. 2 markkaa 1906, 1907 ja 1908, aidot ylempänä, tekeleet alinna.

Kuva 27. Osasuurennusvertailua vuosiluvuista. Aidot ylempänä, tekeleet alinna. Pelottavan hyvää laatua. 1905: tekeleen viimeinen numero 5 alempana. 1906: tekeleen viimeinen numero 6 hieman takakenossa. 1907: tekeleen viimeinen numero 7 alempana. 1908: miltei täydellinen kopio.

10 markkaa kultaa (aito 3,22g ja halkaisija 18,9mm, kultapitoisuus 900/1000)

Ja vielä yksi uusi eli tähän mennessä ainoa puuttuva autonomian ajan rahatyyppejä 10 markkaa 1905 saanut sekin oman kopionsa. Tämäkään tekele ei tietenkään ole kultaa, mikä tekee väärennöksen tunnistamisen hieman helpommaksi. Tekeleet ovat joko liian paksuja tai alipainoisia. Aito kultaraha painaa hyvin tarkalleen **3,22 grammaa**. Kuten seuraavasta

Kuvasta 28. käy hyvin ilmi, löytyy tästä tekeleestä varsin selkeä tunnistustekijä-poikkeama tekeleen kaikkien yksityiskohtien epäterävyyden lisäksi, eli vuosiluku on liian isokokoinen ja sen asema on sen yläpuolella olevaan viiva-piste-viiva -kuvioon nähden poikkeava.

Kuva 28. Aito 10 markan kultaraha vuodelta 1905 ylinnä ja kullattu 10 markan 1905 tekele alinna. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

Kuva 29. Aidon ja väärän 10 markan kultarahan vuodelta 1905 vuosilukujen asemoinnin vertailua. Aito ylinnä, ja sen vuosiluvun numero 5 ei ulotu oikean puolisen väliviivan pään tasalle asti. Alinna tekele, jonka vuosiluvun numero 5 ulottuu oikean puolisen väliviivan pään ohi oikealle. Eroja on korostettu punaisilla havainneviivoilla.

20 markkaa kultaa (aito 6,45g ja halkaisija 21,3mm, kultapitoisuus 900/1000)

Sokerina pohjalla on todella rytinällä Suomenkin markkinoille vyöryneet 20 markan kultarahan vuodelta 1913 tekelekopiot, jotka ovat käytännössä puhdasta kuparia. Pintakultauksella on tätäkin ”ongelmaa” korjailtu ja näitä on aivan tosissaan ja suurissa määrin kaupiteltu aitoina.

Kuva 30. 20 markkaa 1913 kultaa, aito ylinnä, tekele alinna. Tekeleen kurja laatu on silmiin pistävää. Lisäksi tekele on liian paksu ja se on reilusti alipainoinen 4,65 gramman painollaan. Aito 20 markan kultaraha painaa 6,45 grammaa.

Itsenäisyyden ajan rahojen tekeleet

Itsenäisyyden ajan kiinalaisten huijauskopiot ovat myös tulleet numismaattisille markkinoille.

1mk 1949 Cu (aidon paino 4,00g ja halkaisija 21mm)

Näitä uusia tekeleitä on ollut netissä (erityisesti Venäjällä) runsaasti tarjolla parin dollarin kappalehintaan. Jo surullisen kuuluisaksi on tullut kiinalainen tekele vuoden 1949 kuparimarkasta, ja muistin virkistämiseksi kerratkaamme sen tunnistustekijät. Aito vuoden 1949 kuparimarkka painaa tasan **4,0 grammaa**, mutta Kiinan tekeleen paino on noin 3,65 grammaa. Kiinan tekeleen keskeisin ero aitoon nähden löytyy sen vuosiluvusta, mitä havainnollistaa seuraava kuva 1.

Kuva 1. Aidon ja väärän 1 markan kuparirahan vuosilukujen 19 49 yksityiskohtien vertailua. Ylinnä aidon rahan, alinna tekeleen vuosiluku. Huomatkaa punaisten havainneviivojen korostama ero numeroiden 4 ja 9 sijainneissa. Aidon numeron 9 alaosa on kärjestään terävä, kun taas väärennöksessä alaosa on pyöreä.

20 markkaa 1932 AlPr (aidon paino 13,00g ja halkaisija 31mm)

20 markan rahasta vuodelta 1932 on tullut markkinoille pelottavan hyvä kopio. Markkinoilla olevissa kopiorahoissa on joissakin asianmukaisesti COPY -stanssaus, mutta ei todellakaan kaikissa. Kopion halkaisija on tarkalleen sama kuin aidossa eli 31 mm. Pelottavaksi tämän kopion tekee sen varsin hyvä laatu, mutta onneksi yksi pieni ero löytyy.

Kuva 2. Aito ja väärä 20 markan raha 1932. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa rahojen pettävä samankaltaisuus. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

Kuva 3. Aidon ja väärän 20 markan rahan vuosilukujen 19 32 yksityiskohtien vertailua. Ylinnä aidon rahan, alinna tekeleen vuosiluku. Huomatkaa punaisten havainneympyröiden korostama ero

oikeanpuoleisen vuosiluvun loppuosan numeron 2 ylälenkissä. Aidossa ei lenkin päässä ole pallukkaa, mikä tekeleessä on.

200 markkaa 1958 S Ag (aito 8,3g ja halkaisija 27,5mm, hopeapitoisuus 500/1000)

Myös hopeiset rahat ovat kopiotehtailijoitamme innostaneet. 200 markan rahasta mallia 1958 S on ”iloksemme” tullut etten sanoisi humoristisen kömpelö kopio.

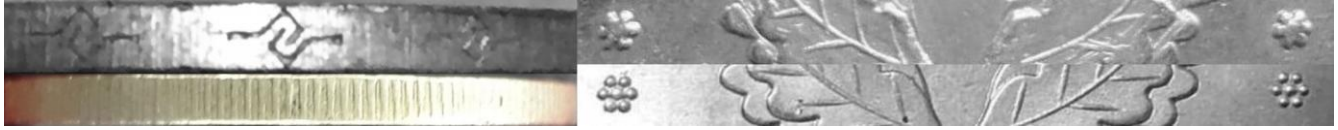
Kuva 4. Aito ja väärä 200 markan raha 1958 S. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa tekeleen onneton laatu, erityisesti kirjainten ja numeroiden ”pulleus” ja epätarkkuus aitoihin verrattuna. Erityisen helpoksi tekeleen tunnistamisen tekee se, että sen rahamestarin tunnuskirjain on ihan tavallinen S, kun se aidossa on vanha kaunokirjoitus-S. Punaiset havainnepallot ja arvo- ja tunnuspuolten väliin kuvatuista havainnekirjaimista ero selviää hyvin. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

500 markkaa 1951 Ag (aito 12g ja halkaisija 32mm, hopeapitoisuus 500/1000)

500 markan olympiaraha vuodelta 1951 on kuulunut jo jonkin aikaa myös kiinalaisten repertuaariin. Vertailtaessa aitoa ja kopioitua 500 markan olympiarahaa vuodelta 1951 on pakko todeta, että tekelerahojen arvo- ja tunnuspuolet ovat mitä mainiota laatua. Vain pieni ero arvopuolen tekstin jakavissa ruusukkeissa paljastaa väärennöksen. Mutta vain vilkaisu rahan reunaan kertoo, onko kyseessä aito vai kiinalaisten tekemä raha – aidossa rahassa on toistuvana kuviointina kalevalaiset kädet, kun taas tekeleissä on rihlattu reuna.

Kuva 5. Aito ja väärä 500 markan olympiaraha vuodelta 1951. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa rahojen pettävä samankaltaisuus. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

Kuva 6. Aidon ja väärän vuoden 1951 500 markan olympiarahan yksityiskohtien vertailua. Ylinnä yksityiskohtia aidosta rahasta, alinna tekeleestä. Arvopuolen ruusukkeiden pallot ovat aidossa rahassa sulautuneet yhdeksi kokonaisuudeksi, kun taas tekeleen ruusukkeiden pallot ovat erillään.

1000 markkaa 1960 Ag (aito 14g ja halkaisija 30mm, hopeapitoisuus 875/1000)

Eikä tälläkään kertaa kahta ilman kolmatta. Myös 1000 markan juhlaraha vuodelta 1960 on saanut Kiinan ”ystävämme” aktiivisiksi.

Kuva 7. Aito ja väärä 500 markan juhlaraha vuodelta 1960. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa tekeleen onneton laatu, erityisesti kirjainten ja numeroiden ”pulleus” ja epätarkkuus aitoihin verrattuna. Mitään muuta yksittäistä tunnistustekijää, kuin huono laatu, ei aidon ja tekeleen välillä ole. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

100mk 1926 Au (aidon paino 4,21g ja halkaisija 18,5mm, kultapitoisuus 900/1000)

Myös vuoden 1926 kultarahamme ovat saaneet omat kopionsa. Koska kopiot eivät ole kultaa, vaan korkeintaan kullattuja, ei tunnistaminen siltä osin ole vaikeaa. Johtuen kullan korkeasta ominaispainosta ovat tekeleet tyypillisesti liian paksuja ja alipainoisia aitoihin verrattuna. Aito 100 markan kultaraha vuodelta 1926 painaa **4,21 grammaa ja sen halkaisija on 18,5 mm**. Aito 200 markan kultaraha vuodelta 1926 painaa **8,42 grammaa ja sen halkaisija on 22,5 mm**. 200 markan kopioraha painaa noin 6,2 grammaa ja sen halkaisija on 20,5 mm ja kopio on myös aitoa huomattavasti paksumpi.

Kuva 8. Aito ja väärä 100 markan kultaraha vuodelta 1926. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa tekeleen heikompi laatu, erityisesti kirjainten ja numeroiden ”pulleus” ja epätarkkuus aitoihin verrattuna. Myös kuusenoksat ja teksti ovat tekeleessä reunaan nähden aitoa lähempänä. Tekeleitä on myös saatavana kullattuina. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

200mk 1926 Au (aidon paino 8,42 ja halkaisija 22,5mm, kultapitoisuus 900/1000)

Kuva 9. Aito ja väärä 200 markan kultaraha vuodelta 1926. Ylinnä aito raha, alinna tekele. Huomatkaa tekeleen heikompi laatu, erityisesti kirjainten ja numeroiden ”pulleus” ja epätarkkuus aitoihin verrattuna, mikä onkin ainoa selkeä ero aidon ja tekeleen välillä. Tekeleitä on myös saatavana kullattuina. Tekeleestä on kaupan COPY-stanssattuja ja stanssaamattomia versioita.

Kuva 10. Aidon ja väärän vuoden 1926 100 markan ja 200 markan kultarahojen arvopuolten yksityiskohtien vertailua. Ylinnä yksityiskohtia aidoista rahasta, alinna tekeleistä. 100 markan rahojen välillä on isoja eroja kuusenoksien tyvissä ja sanan MARKKAA asemoinnissa; 200 markan rahojen erot liittyvät lähinnä kirjainten ja kuvioden terävyyteen. Ilmeisesti 100 markan tekele on tehty hyödyntämällä 200 markan tekeleen meistiä, jotka on skaalattu hieman pienempään kokoon.

Edellä mainittujen osin vaarallistenkin tekeleiden lisäksi ovat kiinalaiset tuottaneet iloksemme ainakin väärennetyn 50 pennin rahan vuodelta 1940 ja väärennetyn 5 markan rahan vuodelta 1953, jotka on valmistettu jonkinlaisesta pronssin kaltaisesta metallista. 50-pennisen tekemisessä ei oikein ole taloudellisesti mieltä, eikä pronssin värinen 5-markkainen vuodelta 1953 sekään vakuuta.

SETELIT

1 markka 1915 väärennökset ja muuta samanlaista

Ystävämme **Venäjällä** ovat päättäneet ilahduttaa numismaattista maailmaa tuottamalla markkinoille kaikkien jo tuntemien kiinalaisten kolikkokopioiden lisäksi setelirahakopioita. Tarjolla on aivan kaikkea maasta kuin maasta, ja eipä Suomikaan ole jäänyt osattomaksi. Useampikin tekelekauppias Venäjällä myy aivan avoimesti internetissä ehkä kaikkein helpoimmin kopioitavaa suomalaista seteliä eli 1 markka 1915 Sarja A kopioseteleille tyypilliseen 90 ruplan (1,5 €) hintaan.

Kuva 1. 1 markan seteli mallia 1915 Sarja A. Ylempänä aito seteli, alempana moderni kopio.

Pelottavan hyvää laatua, joka sääli kyllä kestää myös lähempää tarkastelua.

Kuva 2. 1 markka 1915 Sarja A. Vasempien alakulmien vertailua. Aito seteli ylempänä, kopio alempana.

Kuten osasuurennus setelien vasemmista alakulmista osoittaa, on kopioissa myöskin pikku pallo ison pallon sisällä, kuten aidossa. Ainoa selkeä ero on se, että tekeleen vasemman alakulman kehysviivat ovat suttuisia, kun taas aidossa setelissä ne ovat teräviä.

Kuva 3. 1 markka 1915 Sarja A. Tekeleitä on saatavilla myös 8 kappaleen arkkeina.

Tämä viimeinen kuva 3 tuo esille tämän kopion suurimman heikkouden ja parhaan tunnistustekijän: kaikissa kopioissa on sarjanumero **11574558**. Luonnollisestikaan ei ole takeita siitä, etteikö muitakin sarjanumeroita esiintyisi, mutta ainakin tällä hetkellä on kaikissa kaupan olevissa kopioissa tämä sama sarjanumero.

Seuraavassa on katsaus tällä hetkellä eri nettikaupoissa tarjolla olevista suomalaisista tekeleseteleistä:

20 kopeekkaa 1840 No 69511
50 kopeekkaa 1823 No 165073
2 ruplaa 1828 No 121260
25 ruplaa 1842 No 4089
25 ruplaa 1843 No 25392
25 p 1916 Col/His 0000005
50 p 1916 Col/His 0000009
1 mk 1866 von Haartman / Nybergh No 102680
1 mk 1915 Bas/His 0159997
3 mk 1860 No 17214 Langenskiöld / Mendell
5 mk 1878 No 1799883

5 mk 1909 Col/The 19375089
10 mk 1878 No 0186386
10 mk 1878 (leima 1886) Tamelander / Westling No 0186386
10 mk 1898 Col/Ahl No6857549
10 mk 1909 Col/His 9451337
12 mk 1862 C Wallenius / Ahlfors No 170158
20 mk 1862 C Strömberg / Ignatius No 169892
20 mk 1909 Jär/The 8894487
SYP 25 mk 1866 No 42746
SYP 25 mk 1882 No 083687
40 mk 1862 Elfving / ??? No 101357
50 mk 1898 yksipuolinen, ei sarjanumeroa
50 mk 1909 Jär/His 1773940
50 mk 1939 Litt D A6749056
100 mk 1862 C Boije / Rancken No 169589
100 mk 1898 yksipuolinen, ei numeroa
500 mk 1898 Col/Ahl No 134512

Pääosa edellä listatuista seteleistä on onneksi aika kehoa laatua. Tyypillinen valmistusmenetelmä lieneekin se, että kun netistä löytyy riittävän resoluution omaava kuva, se napataan surutta käyttöön ja kohta on kopioprinttiä tarjolla. Alussa mainitun 1 markan setelin lisäksi esittelen vielä seuraavaksi joitakin harmillisen hyviä esimerkkejä.

Kuva 4. 50 markkaa 1898 etusivu ilman sarjanumeroita ja allekirjoituksia. Petollisen hyvä kopio, joka voi johtaa pahaa-aavistamattoman ostajan harhaan.

Kuva 5. 100 markkaa 1898 etusivu ilman sarjanumeroita ja allekirjoituksia. Petollisen hyvä kopio, joka voi johtaa pahaa-aavistamattoman ostajan harhaan.

Seuraavassa kuvaava esimerkki kopiosta ja sen syntyhistoriasta, esimerkkirahana 20 kopeekan seteli vuosiluvulla 1840.

Kuva 6. 20 kopeekkaa 1840 No 69511 aidon ja kopion vertailua. vasemmalla aito seteli (Lähde: <https://www.znak-auction.ru/limg2.htm?c=f0a00c>), oikealla moderni tekele. Huomaa retusoidut virheet, kuten nastan jälki kotkan yläpuolella. Kopiosetelin paperin laatu on luonnollisesti erilaista kuin aidossa setelissä.

Kuva 7. 2 ruplaa 1828 No 121260 kopio. Kopiosetelin paperin laatu on luonnollisesti erilaista kuin aidossa setelissä, mutta koska alkuperäinen paperi on patinoitunutta, on myös setelin kuvassa patinoituneen paperin väri, jonka kopiomaakarit ovat ilmeisen onnistuneesti printanneet tekeleisiinsä.

Kuva 8. 12 markkaa 1862 C. No 170158 kopio. Kopiosetelin paperin laatu on luonnollisesti erilaista kuin aidossa setelissä, mutta myyjien mukaan on tässä setelissä (kuten monissa muissakin kaupan olevissa kopioseteleissä) myös vesileima.

Tuomo Koskiahho

Keski-Suomen Numismaatikot ry

Lähteet

Jorma J Impola tekstejä ja osa kuvista

Pohjois-Karjalan Numismaatikot

